

Vergaderjaar 2020–2021

34 638

Dyslexie en dyscalculie

Nr. 8

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 maart 2021

Hierbij ga ik in op het verzoek van lid Peters om aan te geven hoe ik invulling geef aan de gewijzigde motie van het lid Peters c.s.¹ over dyslexiezorg via de samenwerkingsverbanden passend onderwijs (hierna: samenwerkingsverbanden) laten lopen. Ik doe dit mede namens de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, omdat dit ook zijn portefeuille betreft.

Het is bekend dat er meer kinderen met dyslexie gediagnosticeerd worden dan op basis van prevalentiecijfers² verwacht mag worden.³ Dit vind ik een ongewenste ontwikkeling. Daarom voeren Minister Slob en ik al langer een gezamenlijk beleid om ervoor te zorgen dat aan de ene kant leerlingen niet onnodig gediagnosticeerd worden met dyslexie, en dat aan de andere kant de kinderen die echt gespecialiseerde hulp nodig hebben deze ook krijgen. Daarbij hebben de ministeries van VWS en OCW gezamenlijk ingezet op versterking van de beroepsgroepen en op de samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en zorg.

Maatregelen tot nu toe

De afgelopen jaren zijn onderstaande maatregelen getroffen, waarover mijn collega's van het Ministerie van OCW uw Kamer al eerder geïnformeerd hebben:⁴

- Ontwikkeling brede vakinhoudelijke richtlijn door de beroepsgroepen⁵ in de zorg en het onderwijs. Het doel van de richtlijn is het bieden van

¹ Kamerstuk 35 570 XVI, nr. 60

² In Nederland wordt in het kader van de EED-vergoedingsregeling een prevalentiecijfer van 3,6% aangehouden (Blomert, 2002; 2006)

³ Uit het thema-onderzoek dyslexie van de Inspectie van het Onderwijs (2019) blijkt dat aan het eind van de basisschool 7,5% van de leerlingen een dyslexieverklaring heeft, in het voortgezet onderwijs ligt dit op 14% van de leerlingen.

⁴ Kamerstuk 34 638, nr. 3

Kamerstuk 34 638, nr. 2

⁵ NIP, NVO, NKD en LBRT

handvatten voor het handelen van professionals in onderwijs en zorg die betrokken zijn bij de hulp aan leerlingen met ernstige lees- en spellingsproblemen en dyslexie. Daarmee zal naar verwachting niet alleen de hulpverlening zelf worden versterkt, maar ook de transparantie van die hulpverlening. Professionals, leerlingen, studenten, ouders, scholen en instellingen weten zo beter wat zij van elkaar mogen verwachten. De richtlijn wordt naar verwachting kort na de zomer gepubliceerd.

- Het Ministerie van OCW heeft de afgelopen jaren het Stimuleringsprogramma Aanpak Dyslexie gesubsidieerd. Met het Stimuleringsprogramma worden scholen beter in staat gesteld om systematisch en duurzaam te werken aan het op preventieve, integrale en effectieve manier aanpakken van lees- en spellingproblemen, dyslexie en laaggeletterdheid. Het programma richt zich op scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs en stimuleert hierbij nadrukkelijk ook de samenwerking met ouders, zorgverleners, besturen, samenwerkingsverbanden en gemeenten.
- In opdracht van VWS en OCW is een handreiking ontwikkeld waarbij de focus ligt op de samenwerking tussen de gemeente en het samenwerkingsverband en de inzet van een poortwachter. Deze is in het voorjaar van 2020 verspreid onder samenwerkingsverbanden en jeugdzorgregio's.

Verder heb ik het afgelopen jaar onderzoek laten doen naar de ontwikkelingen in het aantal verwijzingen voor ernstige enkelvoudige dyslexie (EED).⁶ In de gemeenten die meegewerkt hebben aan het onderzoek ontvangen gemiddeld 2,8% van de kinderen een EED-behandeling. Het onderzoek laat zien dat er grote verschillen zijn tussen regio's. Daar waar onderwijs en gemeenten samenwerken of een poortwachter aanstellen worden er significant minder kinderen verwezen voor EED-diagnostiek. Uit het onderzoek blijkt dat samenwerking tussen onderwijs/gemeente en een poortwachter belangrijk zijn om het aantal verwijzingen te verminderen. De rol van een poortwachter moet zich daarbij niet beperken tot het kritisch verwerken van dossiers, maar moet ook bijdragen aan het doorvoeren van verbeteringen.

Wat gaan we verder oppakken

In reactie op de motie van lid Peters c.s. ga ik, naast bovenstaande inzet, samen met de Minister Slob stappen nemen. We doen dit langs twee lijnen.

Lijn 1

In de eerste lijn brengen we in kaart wat de juridische, financiële en uitvoeringsconsequenties zijn als de middelen die gemeenten beschikbaar hebben voor gespecialiseerde zorg aan kinderen met EED worden overgeheveld naar het onderwijs. We vinden het belangrijk om zo goed mogelijk in beeld te krijgen wat een overheveling betekent voor het onderwijs. Voor zowel de professionals als voor de leerlingen met EED. Dit vergt een zorgvuldige aanpak. Door corona kunnen we dit helaas minder voortvarend oppakken dan gewenst. We informeren uw Kamer in 2022 over de uitkomsten, of zoveel eerder als mogelijk.

Lijn 2

Dyslexie is bij uitstek een onderwerp waarbij een goede samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp van groot belang is. De afgelopen jaren

⁶ KBA Nijmegen, 2020, Beleid en ontwikkelingen bij ernstige enkelvoudige dyslexie

hebben we veel aandacht besteed aan het verbeteren van deze samenwerking. Onze gezamenlijke onderwijs- en zorgbrieven getuigen hiervan.⁷

Omdat het in kaart brengen van alle consequenties in lijn 1 zorgvuldig gedaan moet worden en dit tijd kost, zetten we ondertussen steviger in op verbetering van die samenwerking tussen gemeenten en het onderwijsveld. We denken hierbij aan de volgende mogelijkheden, waarbij we aansluiten bij de verbeteraanpak passend onderwijs⁸ en de maatregelen uit de derde onderwijs- en zorgbrief:

- a. We bekijken of we samenwerkingsverbanden een specifiekere taak kunnen geven in de aanpak van leesproblemen/dyslexie in samenwerking met de scholen en hoe we dit het beste kunnen vormgeven. Hierbij onderzoeken we ook of we de inzet van een poortwachter dyslexie beter kunnen borgen in het systeem.
- b. We onderzoeken hoe we het onderwijs en gemeenten kunnen aansporen om – waar dit nog niet gebeurt – gezamenlijke afspraken te maken en vast te leggen in een beleidsplan over onder meer de inkoop en kwaliteitseisen ten aanzien van gespecialiseerde zorg voor EED en de dyslexieondersteuning in het onderwijs.
- c. We zetten in op het faciliteren van goede datamonitoring. Eerdere onderzoeken en gesprekken met gemeenten en het onderwijs leren ons dat een goede en eenduidige datamonitor nog ontbreekt. Inzicht in cijfers is de basis voor het vormen en uitvoeren van en (bij)sturen op beleid.
- d. We onderzoeken of we vervolg kunnen geven aan het Stimuleringsprogramma Aanpak Dyslexie (wat loopt tot eind dit jaar) door na 2021 te kijken naar regie op de uitvoering van dit verbeterplan samen met gemeenten en het onderwijs.

We gaan in gesprek met de relevante partijen zoals de VNG, Netwerk LPO en de PO-Raad om bovenstaande stappen te zetten.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis

⁷ Kamerstukken 31 497 en 31 839, nr. 282
Kamerstukken 31 497 en 31 839, nr. 334
Kamerstukken 31 497 en 31 839, nr. 372

⁸ Kamerstuk 31 497, nr. 371